

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania Z. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanej A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUz [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił odwołanie ubezpieczonego Z. R. od decyzji organu rentowego z dnia 25 maja 2016 r.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w dniu 12 września 2016 r. ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że w wyniku jej wydania nie nabył prawa, w związku z czym może zostać uchylona, za czym przemawia słuszny interes strony. Skarżący nie powołał żadnych okoliczności uzasadniających wniesienie odwołania po terminie.

Ubezpieczony Z. R. (Prezes firmy A. Sp. z o.o.) pismem procesowym z dnia 14 marca 2017 r. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez przyjęcie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Jednocześnie zaznaczył, iż

przekroczenie terminu do wniesienia odwołania nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie wniesione w dniu 12 września 2016 r. od decyzji z dnia 25 maja 2016 r. uznać należy za wniesione z nadmiernym przekroczeniem terminu, nadto brak jest okoliczności uzasadniających uznanie, że opóźnienie to nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Przekroczenie terminu było zdecydowanie nadmierne, biorąc pod uwagę, że odwołujący zapoznał się z treścią pouczenia o terminie do wniesienia odwołania, zamieszczonego na decyzji. W ocenie Sądu, odwołujący nie przywiązywał żadnej wagi do tego, by dochować terminu do wniesienia odwołania. Rażące niedbalstwo w tym zakresie, skutkujące zdecydowanie nadmiernym uchybieniem terminowi do wniesienia odwołania, musi prowadzić do jego odrzucenia.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUz [...], oddalił zażalenie ubezpieczonego Z. R. na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 lipca 2017 r. Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji. Uznał, że rację ma Sąd Okręgowy uznając, iż odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z dnia 25 maja 2016 r., jako wniesione po upływie przepisanego terminu, podlega odrzuceniu. W rozpoznawanej sprawie zaskarżona decyzja z dnia 25 maja 2016 r. została doręczona odwołującemu w trybie doręczenia zastępczego z dniem 15 czerwca 2016 r., stąd termin do jej zaskarżenia upłynął w dniu 15 lipca 2016 r. skutecznie. Tymczasem odwołujący dopiero w dniu 12 września 2016 r. złożył odwołanie od decyzji z dnia 25 maja 2016 r. Niewątpliwie zatem w sposób nadmierny został przekroczony miesięczny termin na złożenie odwołania.

Ubezpieczony Z. R. zaskarżył skargą kasacyjną postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUz [...], w całości. Skargę oparł na podstawach:

I. Naruszenia przepisów postępowania, mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. Art. 477⁹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., przez błędną wykładnię i niewłaściwe przyjęcie, że przekroczenie terminu do wniesienia odwołania od decyzji ZUS nr [...] było nadmierne i nastąpiło z przyczyn zależnych od skarżącego,

podczas gdy data doręczenia decyzji nr [...] wysyłanej na adres zamieszkania skarżącego pozostaje niewyjaśniona;

2. Art. 168 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. przez jego zastosowanie w sprawie, podczas gdy przesłanką przywrócenia terminu wskazaną w tym przepisie jest brak winy, natomiast wina nie jest okolicznością wykluczającą uwzględnienie odwołania w oparciu o przepis art. 477⁹ § 3 k.p.c.;

3. Art. 361 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. i w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., przez brak wskazania przez Sąd Apelacyjny w [...] w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia faktów i dowodów, z których wynikałoby, z jaką datą została doręczona skarżącemu decyzja na jego adres zamieszkania i kiedy upłynął termin do złożenia odwołania od decyzji, co powoduje, iż uzasadnienie postanowienia zawiera istotny brak, bowiem nie wiadomo, w oparciu o jaki dowód Sąd ustalił, iż przekroczenie terminu było „zdecydowanie nadmierne” i jako takie jest wadliwe, bowiem nie poddaje się w takim kształcie kontroli instancyjnej;

4. Art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sprawie i brak uchylecia postanowienia Sądu I instancji, podczas gdy Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy;

II. Naruszenia przepisów prawa materialnego, mianowicie:

5. Art. 6 k.c., w zw. z art. 44 Kodeksu postępowania administracyjnego, przez brak jego zastosowania w sprawie, podczas gdy organ rentowy nie przedłożył dowodu, z którego wynikałoby kiedy decyzja nr [...] została wysłana na adres skarżącego i czy rzeczywiście została mu doręczona w trybie art. 44 k.p.a. oraz z jaką datą, bowiem to na organie rentowym ciążył obowiązek wykazania, iż odwołanie zostało wniesione z upływem terminu i dopiero na tej podstawie ustalenie przez Sąd, czy wniesienie odwołania nastąpiło z przekroczeniem terminu, czy było ono nadmierne i nastąpiło z przyczyn zależnych od skarżącego.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisu prawnego, wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 477⁹ § 3 k.p.c. w zakresie pojęcia „nadmierności przekroczenia terminu” wskazanego w tym przepisie, bowiem rozbieżność w zakresie swobodnej oceny przez Sądy okresu nadmierności przekroczenia terminu w złożeniu odwołania jest bardzo duża, tj. z jednej strony

uznanie przez Sąd przekroczenia terminu dopiero o ponad 18 miesięcy jako nadmierne, podczas gdy występują orzeczenia Sądów przyjmujące, iż przekroczenie terminu już po upływie 6 miesięcy jest nadmierne, przy jednoczesnych innych orzeczeniach Sądów, przyjmujących nadmierność opóźnienia do wniesienia odwołania już o kilka miesięcy.

Biorąc pod uwagę powyższe skarżący wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUz [...], w całości oraz uchylenie w całości postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 lipca 2017 r., sygn. akt X U [...], w przedmiocie odrzucenia odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nr [...] z dnia 25 maja 2016 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi;

- zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

W ocenie skarżącego w sprawie występuje potrzeba wykładni art. 477⁹ § 3 k.p.c. wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, dotyczącej oceny nieostrego pojęcia „nadmierności przekroczenia terminu”. Istnieje duża rozbieżność w zakresie swobodnej oceny przez Sądy pojęcia „nadmierności przekroczenia terminu” w złożeniu odwołania. Stąd też - w ocenie skarżącego - stanowisko Sądów co do oceny ww. nadmierności winno zostać ujednolicone i bardziej skonkretyzowane.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie kwalifikowała się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

W myśl utrwalonego orzecznictwa nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2019 r., II UK 13/18, niepubl.).

Sąd Najwyższy zajął już stanowisko odnośnie pojęcia „nadmiernego przekroczenia terminu” z art. 477⁹ § 3 k.p.c., a jego pogląd w tym przedmiocie został zaprezentowany w szeregu orzeczeń. I tak m.in. w postanowieniu z dnia 22 lipca 2014 r., III UK 163/13 (LEX nr 2617433) Sąd Najwyższy wskazał, że „występuje ono, gdy wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego nastąpiło po upływie osiemnastu miesięcy od doręczenia jej odpisu (postanowienie z dnia 29 września 1999 r., II UKN 490/99), albo po upływie trzynastu miesięcy od dnia wydania decyzji (postanowienie z dnia 18 grudnia 1998 r., II UKN 561/98), albo po upływie sześciu miesięcy od dnia doręczenia decyzji organu rentowego (postanowienie z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97). Taka ocena została zaaprobowana, między innymi, w wyrokach z dnia 8 czerwca 2004 r., III UK 45/04 oraz z dnia 14 marca 2014 r., II UK 340/13”. Ponadto w postanowieniu z dnia 6 czerwca 2012 r., III UK 144/11 (LEX nr 1648654), odnoszącym się do zagadnienia prawnego obejmującego kwestię nadmiernego przekroczenia terminu z art. 477⁹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy wprost wskazał, iż problemy na tle interpretacji tego przepisu były tematem licznych wypowiedzi judykatury.

Mając na uwadze, że przepis art. 477⁹ § 3 k.p.c. doczekał się już wykładni Sądu Najwyższego, należało orzec jak w sentencji.